

Ахламова А.С.
*студентка 1-го курсу магістратури факультету прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції) Національного університету
«Одеська юридична академія»*

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ ПРІОРИТЕТУ ІНТЕРЕСІВ КЛІЄНТА

Одним з найважливіших принципів адвокатської етики є принцип пріоритету інтересів клієнта. Його суть полягає в тому, що адвокат повинен у своїй професійній діяльності надавати перевагу інтересам клієнтів, ніж власним інтересам, інтересам колег, співробітників, опікунів, представників клієнта та інших осіб [12]. Даний принцип законодавчо закріплено в Правилах адвокатської етики від 09.06.2017 та затверджено Установчим з'їздом адвокатів України.

Реалізуючи цей принцип, адвокат не повинен виходити за рамки закону, тобто порушувати принцип законності. Він повинен максимально сприяти позасудовому врегулюванню спорів між своїм клієнтом та конфліктуючою стороною. Якщо мирне врегулювання неможливо, необхідно застосовувати законні способи ефективного вирішення конфлікту на користь свого клієнта, з яким укладений договір про надання правової допомоги чи є підписана довіреність.

З боку адвоката одним з головних обов'язків виступає поважання свободи вибору свого клієнта та в жодному разі не чинити тиск чи створювати перешкоди у реалізації цієї свободи.

Даний принцип тісно пов'язаний із принципом неприпустимості представництва клієнтів із суперечливими інтересами. Суть цього положення полягає в тому, що адвокат не може представляти інтереси двох чи більше клієнтів, якщо в них є суперечливі чи найбільше вірогідні суперечливі інтереси.

Однією із проблем гармонійного застосування принципу пріоритету інтересів клієнта є його законодавче закріплення. З 2017 року частина положень Правил адвокатської етики не відповідає загальноновизнаним міжнародним стандартам професійної етики адвоката, тому деякі положення Конституції України та Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» потребують удосконалення. А саме, принципом пріоритетності інтересів клієнта було замінено домінантність інтересів клієнта, що не зовсім відповідає принципу лояльності до клієнта, який закріплений в Хартії основних принципів європейської адвокатської професії.

З цього випливає визначення принципу лояльності до клієнта, який повинен довіряти адвокату, який виступає і консультантом, і представником. Адвокат, для того щоб, безперешкодно здійснювати свої повноваження,

повинен бути незалежним, уникати конфлікту інтересів клієнта, підтримувати конфіденційність отриманої інформації. Це все тісно пов'язано з іншими принципами, що ускладнюють реалізацію своїх обов'язків перед клієнтом, оскільки адвокат не може шкодити своїм обов'язкам перед судом, державою та правосуддям в цілому.

В законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачено, що адвокат не може займати у справі позицію всупереч волі клієнта [9]. Але присутні й виключення з загального правила, коли адвокат впевнений та має докази щодо самообмови клієнта.

Аналізуючи загальні етичні принципи та стандарти професійної адвокатської діяльності, можна визначитися із алгоритмом поведінки адвоката в комунікації з клієнтами. Не дивлячись, на наполегливість вказівки клієнта щодо обрання аморальної лінії захисту чи поведінки у веденні справи, застосування сумнівних чи заборонних способів виконання доручень, якими б ефективними не виглядали б та які б успіхи не світили, адвокат не має права виконувати такі вказівки. В такому разі відмова адвоката від виконання отриманого від клієнта доручення є виключенням, яке може застосовуватися лише в тих ситуаціях, коли були реалізовані усі розумні, доступні та ефективні методи для законного врегулювання конфлікту чи спору.

Підсумовуючи вищезазначене, слід зазначити, що узгоджуючи адвокатську діяльність із побажаннями та вказівками клієнта у поєднанні із пріоритетом його інтересів, адвокати жодним чином не повинні протиставляти їх процесуальній незалежності у процесі реалізації своїх обов'язків. Проти не слід забувати, що вирази «керуватися вказівками клієнта» та «виконувати вказівки клієнта» не є тотожними поняттями. Тому в цьому аспекті, на першому місці завжди повинен залишатися «розумний баланс».

Список використаної літератури:

1. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства: кодекс, міжнародний документ від 01.10.1988. – [Електронний ресурс] Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_343.

2. Рекомендація Ради Європи № (2000) 21 від 25.10.2000 про свободу професійної діяльності адвокатів. – [Електронний ресурс] Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_343.

3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України № 5076-VI від 05.07.2012. – [Електронний ресурс] Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>;

4. Правила адвокатської етики: Затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 9 червня 2017 року (зі змінами затвердженими З'їздом адвокатів України 15 лютого 2019 року). – [Електронний ресурс] Режим

доступу : https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2019-03-15-pravila-2019_5cb72d3191e0e.pdf.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Ковальчук Інна Сергіївна**

Баклан З.Г.

студентка 1-го курсу магістратури факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АДВОКАТА

Наявність інституту адвокатури є безумовно необхідною гарантією захисту прав людини. В контексті того, що наразі наша держава обрала європейський вектор розвитку, адвокатська діяльність має бути чітко окреслена та врегульована законом. Окрім визначення прав, обов'язків, правових підстав діяльності, основних засад має бути визначена відповідальність (в тому числі й дисциплінарна) для адвоката за порушення певних норм. Дисциплінарна відповідальність адвоката передбачена Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Проте, існують деякі проблеми щодо її реалізації. Наприклад, наявність такого дисциплінарного стягнення, як зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року (п. 2 ч. 1 ст. 35 Закону) негативно впливає на справи в яких він вже бере участь як захисник або фігурує іншим чином. Більше того, таке стягнення в принципі порушує права клієнтів.

Отже, відповідно до ст. 35 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», за вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень:

- 1) попередження;
- 2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року;
- 3) для адвокатів України – позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України, а для адвокатів іноземних держав – виключення з Єдиного реєстру адвокатів України [1].

Відповідно до статті 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності є вчинення ним дисциплінарного проступку, а саме: